

1909-02-10

01

Geachte Heer Swonck Hurgrouze

Tensinde u niet in onzekerheid

te laten ontrent de muntjes, dient
dese alleen om u den gelden uitvoer
uwer aangename letters, van 2 Januari
jt en de daarbij geadviseerde 9 munten
mede te deelen. - Met eerst volgend mail
zend ik u nader bericht. - Met welge-
meenden dank en groeten verbleyve
gaarne lieve H. Hoogachtenden
Dienstmilfen.
Wettersden 10/2 '09
Moullé

02

J. J. Rembrandt

BRIEFKAART - CARTE POSTALE - KARTOEPOS

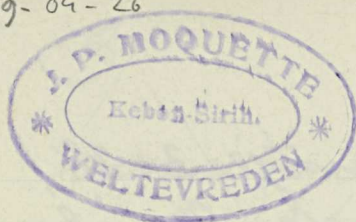
ADRES ADRESSE ALAMAT

Wel Ed. Hoog Eel. Heer
Prof. Dr. J. Snouck Hurgronje
Tweede Singel 84^a

Leiden

Weltevreden, 26 April 1909.

Geeachte Heer Snouck Hurgronje.

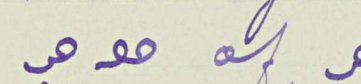
Sedert mijn vorig schrijven ontving ik wederom een paar gouden Ajeh en Pasi (?) muntjes ter bezichtiging, van den Heer Vogel, som: eener tabaksplantage in Bangkok. -

Behelve behende soorten, vond ik daarbij ook mijn groot genesegeen eindelijk een $1\frac{1}{2}$ van Iskandar moeda, niet bijgaande gipsafgietsels I en I^a.

De keerzijde leedert enige moeilijkheid, en leest D. van Rontel / Heer weifelend / bin Mansoer. In geen der mij behende Chronieken vind ik dien Soeltan Radja Iskandar Moeda als zoon van Mansoer opgegeven, alleen, in de behende vertaling van Dulaurier wordt hij in een noot, neef van Sulhan Aly Nagayeh Shah genoemd.

Best ik mogelijk iets anders dan „bin Mansoer“?

Verder bevonden zich bij de bezending twee kleinere muntjes van het oudste type, en die hoewel van verschillenden Stempel zijnde, toch duidelijke dezelfde legende voeren, zie afgietsels 2 & 2^a en 3 & 3^a.

Zoodat u zien zult is het een muntje / 3 + 3^a / links beschadigd, doch voldoende leesbaar. De voorzijde is als gewoonlyk al. Saeltän al-ädil, en op de keerzijde kon ik door vergelyking met andere muntjes Malik al-Thähib uitsijferen, waarmede D^r van Ronkel u oord wildde grandde, doch met de fraaie Wullen weet ik geen raad, en ook D^r van Ronkel liet mij in den steek.

Wanneer de muntjes ontwijfelbaar echt zijn, moet die legende, met analogie met de andere concluderende, juist in die Wullen den naam bevatten, en hoop ik maar ween op uwe welwillende hulp.

Uw aangename briefkaart van den 29^{en} maakt ontwing ik gisteren.

Ook ik hoop, dat ik eens in de gelegenheid zijn zal om een beschrijving te geven der munten van Atjeh en Pasè, doch ik vrees dat zulks nog wel eenigen tijd zal duren.

Door mijn publikaties ben ik ook in connectie gekomen met het Britsch Museum en ontving ik voor mijn stuk over de Ropijen munt te Batavia, reeds eenige zeer fraaie afgietsels, van de aldaar aanwezige ropijen. Ik heb nu ook verzocht

om afgietsels van Atjeh en andere munten, en twijfel niet of men zal mij die zenden.

Blijvens Catalogi zit in Holland niet veel, en alleen in den Haag is mogelijk iets te vinden. - Daar ik geen Catalogus van het Haagsche Munten-Cabinet bezit, heb ik den heer de Dompierre de launpierre om een D^r verzocht, doch pas recent, dus nog niet uitvanger.

Het kleine gouden muntje, zonder schrift dat u mij ter bezichtiging zondt, is een fanam van Zuid-Britsch-Indië, en mis-ſchien wel door de Hollanders tydens de ~~V~~ aldaar gelagen.

In "The international Numismata "Orientalia." uitgave Trübner & Co. London 1886, kon ik een stuk voor van Sir Walter Elliot, Coins of Southern India, waarin op Plaat IV N° 189 tot 192 dergelyke muntjes zijn afgebeeld.

De O. I. C. had vroeger op verschillende plaatsen munten, en liet fanam's en pagoden van goud, en ropijen van zilver slaan met de inlandsche stemfels. - Voor Pasè, is dus met dat muntje helaas niets te beginnen, want extra oud is het niet, en in geen geval uit den Hindoe tijd, zoodat ik er niet gehooft had.

4/

Ik begin evenwel meer & meer te twijfelen aan de Pasè munten, want alle tot nu toe gevonden stukken kunnen wat de legende aangaat, evenzeer van Stjeh zijn. -

Allen is het vreemd dat geen der Chronieken van Stjeh den titel van Malik al Thalir geeft, voor welken vorst dan ook, terwijl de Chroniek van Pasè die herhaalde malen brengt. -

Diezelfde titel komt echter ook voor op tien munten van Broenei, (ten minste aldaar gevonden) en beschreven in The Journal, Straits Branch, Royal Asiatic Society N° 49 pag 111-14 (1908). Hoewel indien die munten werkelijk van Broenei zijn, de titel ook elders gegeven of aangenomen werd.

U kunt dit evenwel beter beoordeelen dan ik, en zal ik gaarne een bij gelegenheid uw opinie vernemen. - Hopende de gips afgietsels, die u behouden kunt, geds zullen aankomen, en u welken zullen zijn, verblijft steeds gaarne, met belev. de groeten
Hoogachtend
Uwen dienstwilligen.

[Handwritten signature]

Welterreden, 15 Juli 1909.

Geachte Heer Swouch Kurgronje.

Verleden maand kwam ik in het bezit uwer aange-
name, en belangrijke Letteren van 17 Mei ~~th~~, die
zoals ik zult gezien hebben mijn zendingen ~~kuurten~~
uw brief, waarvoor ik u ten zeerste mijn dank
betuig, is voor mij een waardevol document, en
heep ik daarvan ter zijner tijd gebruik te mogen
maken..

Ik schreef u reeds dat ik nog niet geheel over-
tuigd ben dat al die gouden munten met Malik
al Thahir van Pasè zijn, en ook nu nog ben ik
niet daarvan doordrongen..

Ongetwijfeld hebt u gegronde redenen om aan te nemen
dat die titel niet verder dan Pasè kwam (voor Noord
Sumatra), doch ik kan mij niet verklaren dat geen
enkel reiziger van inheemse gouden munten
melding maakt, terwijl ze wel de timen munten
vermelden.. De Chinezen, die zelfs 1/2 gewicht der
gouden munten opgeven, (volgens berekening van
den Heer Graeneveldt 10 gram) zouden dunkt mij
die kleinere gouden munten niet over 't hoofd ge-
zien hebben.. De munten die wel beschreven
worden, zijn steeds duidelijke inheemse geweest,
en alleen van de timen munten mag verzaad
worden dat ze in de meeste gevallen van eigen

zoud hij mij ook die exemplaren derer dagen ter berichtiging, en voeg ik de teekeningen die ik er van maken kon hierbij, met beleeft verzocht te bij gelegenheid terug te mogen ontvangen..

Alle die munten zijn van tin of lood. I. en J. zijn van recenten datum en zoals u zien zult zeker van Soerabaja. K. werd door Netscher van der Chis tot Sambar en Mampawa gebracht, door Millier daarentegen tot Frangganoe. - In elk geval kunnen I. J. & K. buiten beschouwing blijven. -

De munt in fig: A afgebeeld is zeer merkwaardig omdat de geheel in 't type is van de oudste gouden muntjes, die ook steeds aan de eene zijde Soeltan al Gidil en op de wederzijde den naam voeren. - Het exemplaar is zeer goed geconserveerd, en duidelijk oud.

C. D. F. G & H zijn eveneens oud, zoo niet ouder dan A. Allen hebben op de voorzijde de afbeelding van een Buffel zonder hoorns volgens Hamitsch, en een Kameel volgens mij, en op de keerzijde de legende zoals op A. - De munt E is een broertje van genoemde munten doch in stede van de (het) Kameel, draagt de voorzijde slechts lofwerk.

Mogelijk kan het muntje fig: B de oplossing geven van de vraag of al die op Soerabaja

nei gevonden munten van Soerabaja zijn, dan wel van Pasè? Atjeh? zoals fig: A kan doen vermoeden, want volgens D^r van Ronkel heet de Soeltan Kamal. ed. din, en moet die dus de kwestie uitmaken.

Deze laatste munt B is evenwel /afgegaan: de op 't eene exemplaar, aanwezig / 't jongst, want 't metaal vertoont nog geen spoor van oxydatie. - Een absoluut bewijs is dit echter niet, want ik bezit munten van Palembang die meer dan 100 jaar in de rivier aldaar gelegen hebben, en die er uit zien alsof ze gisteren gegoten werden. -

Waar ik u evenwel op wijzen wil, de kans loopende dat u mij uit lult lachen, is 't volgende.

't komt mij n. m. voor, dat de karakters op C. thm H. te fraai gevormd en te veel ~~gestyleerd~~ gefigureerd zijn om aan te nemen dat de getvormen voor die munten door Mallier gemaakt zijn. - Van de Kameel, en dat schrijft er niet op kunnen wijzen dat die munten moeten dateren uit den eersten tijd van den Islam in N. I. en dat de vormen door Arabieren vervaardigd zijn?

Hoe dit zij, in elk geval hebben we in deze munten iets zeer merkwaardigs, en een bewijs te meer, dat ook op numismatisch

fabrikaat waren. - Waren al de muntjes tot nu toe bekend, met Malik vel Thāhir achter den naam van den Soelthan, wel van Pasè, dan zouden die muntjes vrij talrijk in omloop geweest moeten zijn, juist in den tijd dat bijr. Cheng Ho te Pasè was, en steeds wordt gesproken van gouden munten, wegende ± 10 gram, dus duidelijk overwalsche, zeer waarschijnlijk Britsch Indische munten. -

Wanneer ik nu nog in aanmerking neem dat alle mij bekende muntjes [de lezing van het le' laatste gezonden Ex. / gips / buiten beschouwing latend] evenzeer lieten aanvullen voor Atjeh, dan kan ik momenteel mijn gevoelen nog niet mitzigen, en hoop ik alleen te geen koppige netz. "ging van mij zult vinden, om gelijk te willen hebben, want in waarheid konde ik zeer gaarne willen dat de muntgeschiedenis van Sumatra ook voor een vroeger periode kon geschreven worden. -

Niet zeer lang geleden ontving ik van Dr. Henrichs bijgaand overdrulje, met de beschrijving van 2 munten ^{te} Soeweni gevonden, waarop ook al weder die titel Malik vel Thāhir voorkomt. - Kort daarna maakte ik hier kennis met den heer H. Vogel, tabakplanter in Langkat, die mij vertelde dat hij verscheiden munten / tin / van Soeweni Berat, w.o. veel van Henrichs onbekend. - Soewals zijn gouden Atjeh munten,

5/

gebied voor N. D. het laatste woord nog
lang niet gesproken is. -
Lijk de Courant zag ik dat de Atjehsche
Kroniek, of hoe heet het stuk, van uw
leerling met goud bebrood werd. -

Ik hoop dat ook het Genootschap een
exemplaar zal weten te krijgen. -

Den Heer Rauffaer, die ongeveer een maand
geleden hier den kwam, heb ik ook voor
muntten warm gemaakt, en, als hij ten
minste op Sumatra komt, zal hij moeite
er voor doen. -

Ik heb met geseegen onk. J. Kennis ge-
maakt, maar op den dunt van hij me wel
wat druk zijn, en te veel warm loopend
voor alles en nog wat. -

Hopende te mijn gebakkel ten goede
with handen, en mij ook verder bij u
aanbevelende, verbljve gaarne met de
meeste Hoogachting, onder aanbieding
mijner beleefde groeten

Uwv Dienchtwillig

[Handwritten signature]

Welterreden 7 Oct. 1909.

Leer Gachte Heer Snouck Hurgronje.

Uwe mij zeer aangename letteren uit Parijs
 No 17 Aug. Ik ontvang ik in orde, en ik zeg
 u hartelijk dank voor uwe voorkomende wel-
 willendheid, maar van ik steeds vrees misbruik
 te maken..

Ik heb intusschen een Stamboom der Sultans
 van Boenei gevonden in „Journal of the Straits Branch
 of the Royal Asiatic Society. No 5 June 1880. (page 24).“
 en vind daarin als 16de vorst „Kemaladdin“
 hoewel daarmede naar mij voorkomt de munten
 vastliggen..

Na al de domme vragen die ik u al gedaan heb,
 kom ik nu weder met een van gelijk soort. n. m.
 „Is het niet mogelijk dat de Schrijvers der ons bekende
 „Chronieken van Atjih, om daarmede den Stamboom
 „limmer vorsten te verrijken, een deel der Pasische
 „vorsten tot Atjische gemaakt hebben, dus binnen
 „gemokkeld.“ Dit is mij reeds dikwijls waar-
 schijnlijk voorgekomen, doch daar u zelf er
 in geen uwer brieven over spreekt, heb ik tot he-
 den de vraag niet durven stellen, want in mensch
 is niet gaarne elken dag dom. -

Tot heden hebt u mij nog niet verteld wat
 op de munt staat die ik u in gips afgietel

heb toegezonden. - Doordat ik de muntten in
questie heb kunnen inruilen van den Heer
Vogel, kan ik u heden 2 Exemplaren ter berich-
tiging zenden. - De grootste is duidelijk van
Ikhander Masda doch de lering der Keersyde
is alleen zeker voorgevoerd betreft Djohan Berdaulat
Sjah, de rest n. m. bin Manssoer, onder reserve
door D^r. van Ronkel gelezen voldacht mij nog niet
geheel want wat beteekent dan ~ onder man-
soer?

De kleine munt van wit goud is weer duidelijk
op den Sultan naam na. - Op beide
muntjes komen dezelfde karakters voor, doch
het liet wat gebroken exemplaar durf ik niet
per post te verzenden. - U hebt er trouwens
een gipsafgietel van. -

D^r. van Ronkel weet geen lering te geven,
en zoo zit ik weer met een schat, waaraan
ik voorloopig niets heb. -

Intusschen heb ik weder een andere vondst
gedaan en wel muntten van Malacca. -

Sedert eenige jaren waren in het Raffles Museum
een partytje kleine muntten die bij werken
in de haven van Malacca opgevischt zijn.

Die muntten waren grootendeels niet out-
cijferd, en kreeg ik ze van D^r. Hanitsch
ter berichtiging. - Al die muntten zijn van
Kin, sommigen vrij duidelijk anderen

meer gesletten, doch van de grootste mun-
ten / zie bijg. schetsen / A.B. gelukte het mij
vrij spoedig om den stempel te reconstru-
eren, omdat ze geslagen / niet gegoten /
zijn met eenen stempel die even groot
was als de muntplaatjes.

Met de kleine muntjes heb ik wat meer
moete gehad, omdat die geslagen werden
met een stempel groter dan de plaatjes
zoodat slechts een deel van den stempel
tot zijn recht kwam, en daarbij nog een
deel afgesletten is. - Wel is waar werden
die muntten niet allen met een en denzelfden
stempel geslagen, doch ze vullen elkaar
duidelijk aan en is het resultaat C zonder
twijfel juist. -

A & C^a werden dan ook door D^r. van Ronkel
vlot gelezen, doch B heeft wat moeite ge-
kost, en verzocht hij mij ook uw gebelen
te verzoeken. -

Is u het epitheton Nasir lildoenja walildin
bekend? Of leest u mogelijk wat anders?

Oangerien kon heden geen muntten van
Malacca bekend waren, vind ik deze vondst
meer interessant, ook omdat niet de muntten
blijft. Makhaper Sjah rick Sultan noemde,
en omdat Manssoer rick de soon noemt van
Makhaper, een bevestiging dus van de Chroniek.

Met mijn opstel over de Papijen munt van
Batavia, ben ik reeds goed gevorderd, en
doordra dat stuk gereed is zal ik Atjeh
e.a. onder handen nemen, hopende tegen
dien tijd nog wat meer licht te hebben...
ik Go voor mij zoo lastig dat ik zelf niet
lezen kan wat ik vind, en hoewel Dr. van
Roukel mij steeds helpen wil, moet ik toch
ook u weer telkens lastig vallen, om-
reden hij zelf daarop aandringt...

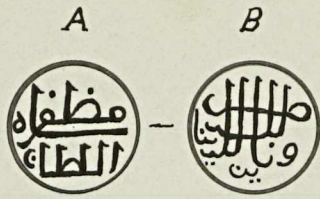
Eufin ik hoop maar dat u mij niet
al te lastig kunt vinden... De Heer Rauffaer
is nog steeds hier, en heeft kort geleden
aan de hand van voorwerpen in mijn
besit een stukje over de Koedi's geschreven.

Hoe hij nog zijn geheele reisplan zal ten
uitvoer brengen is mij een raadsel...

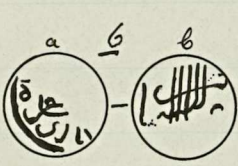
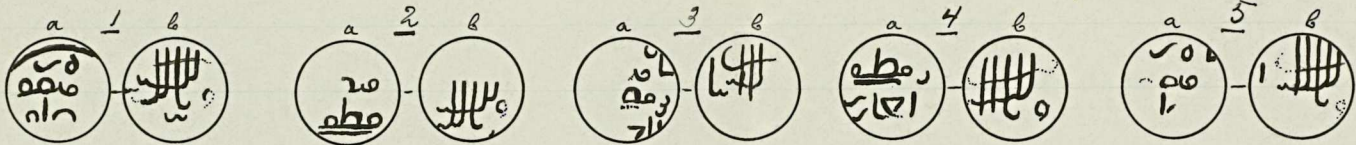
Met desen weder aan uwe welwillend-
heid aanbevelende verblijve als steeds
met welgemeende groeten

Uwen u Hoogachtenden
Wienokwilligen

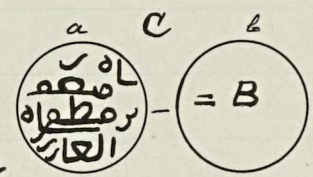
MADAME

Moellaffar
A. مظفر شاه السلطان Mollafer Sjah as Soeltan.
B. ناصر لدينيا و لدين Nasir lildoenja Waliddin
Beschermmer (helper, verdediger) der wereld
en des godsdiensts. —
Lezingen van W. van Ronkel.

Door combinatie van hetgeen ziekbbaar is op de
kleine munten 1-6 kwam ik tot de reconstructie
als op C^a. Het is duidelijk dat C^b gelijk
moet geweest zijn aan de keerzijde der munten
van Mollafer Sjah.

W. van Ronkel leest C^a Mansoer Sjah bin Mollafer Sjah al adil.

Reconstructies van de Stempels der timmer Munten van Malacca. —

Ms. Op de groote munten A B zijn de punten duidel:
like &c. op mijn tekening.
Op de kleine munten is noch op de voor-
noch op de keerzijde, iets van punten te zien.

Moellaffar